

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ 1. Датум именовања (избора) комисије: 23. март 2022. 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен: 1. Др Ђурђа Петров, ван. проф. Шумарског факултета Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура), 2. Др Надежда Стојановић, ван. проф. Шумарског факултета Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура) и 3. Др Ненад Ставретовић, ред. проф. Шумарског факултета Универзитета у Београду (Ужа научна област: Пејзажна архитектура и хортикултура)
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ 1. Име, име једног родитеља, презиме: Јована, Драгиша, Јаковљевић 2. Датум и место рођења, општина, држава: 19. септембар 1997, Крушевац, Република Србија 3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: Пејзажна архитектура 4. Датум завршетка основних студија: 8. јул 2021.
III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА: Функција и значај биљног материјала у предшколским установама
IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Мастер рад дипл. инж. Јоване Јаковљевић, под насловом „Функција и значај биљног материјала у предшколским установама” обухвата укупно 81 страницу текста. На почетку су дати насловна страна, апстракт и кључне речи на српском и енглеском језику; а на крају рада је сажетак. У раду има 70 слика, 7 табела, 14 графикана, 2 карте и 1 план постојећег стања. Списак коришћене и цитиране литературе износи 41 наслов публикација, као и 14 електронских извора. Обрађени текстуални материјал подељен је у 10 поглавља и то: 1. Увод (до 2 стране), 2. Предмет, циљ и метод рада (страна 2) 3. Теоријске основе – дефинисање основних појмова (странице 3-15), 4. Услови средине (странице 16-23), 5. Резултати истраживања (странице 24-54), 6. Дискусија (странице 55-65) 7. Закључак (странице 66-68), 8. Сажетак (странице 69-71), 9. Литература (странице 72-

75) и 10. Прилог (странице 76-81).

Сва поглавља имају адекватну структуру, која је прилагођена предмету истраживања, тако да чине логично повезану целину. Закључак садржи кратку рекапитулацију и основне и најважније судове.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА

Предмет истраживања мастер рада **дипл. инж. Јоване Јаковљевић** је анализа биљног материјала погодног за отворене просторе предшколских установа, који представљају зелене површине посебне намене и захтевају адекватан амбијент за физички и ментални развој деце, као и утврђивање функција и значаја који је неопходно да примењивани биљни материјал остварује у теорији, али и на примеру предшколске установе „Свети Сава“ у Београду. Циљ мастер рада је, првенствено, да се прикажу функције, значај и ефекти који се постижу применом одговарајућег биљног материјала. Такође, је циљ рада упоредна анализа присутности и стања биљних таксона на основу истраживања у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ у Београду, кроз инвентаризацију и систематизацију биљака на датом примеру.

На основу свеобухватне анализе дефинисани су предлози за решавање проблема услед неадекватно примењиваног биљног материјала на зеленој површини каква је двориште предшколске установе, као и приоритетне биљке за уклањање, што може бити значајна полазна основа за смернице приликом будућег планирања и пројектовања отворених простора за игру деце у сличним условима средине.

Методолошки рад се заснива на теоретском и примењеном истраживању и систематизацији кроз аналитички рад који се базира на упоредној анализи, инвентаризацији и проширивању досадашњег прегледа предметне области.

У уводном поглављу истиче се важност адекватног избора биљних врста, као и њихово правилно позиционирање приликом уређења дворишта предшколских установа, које спадају у зелене површине посебне намене и ограниченог су коришћења. Стога је веома важно водити рачуна о непогодним врстама које могу нарушити или угрозити здравствено стање деце (алергене врсте, врсте са трњем, отровним деловима), јер деца представљају потенцијално најосетљивију категорију корисника. Међутим истиче се и важност избора врста које ће позитивно утицати на социјални, емотивни, психички и физички развој деце и напредовање кроз игру.

Детаљно су обрађени и приказани услови средине (посебно орографске карактеристике, геоморфолошке карактеристике, педолошке карактеристике, хидролошке карактеристике, климатске карактеристике и вегетација) у циљу утврђивања предуслова за адекватан избор и примену биљног материјала у дворишту предшколске установе „Свети Сава“, али и на другим отвореним просторима за игру деце.

У посебном поглављу Резултати рада, а у оквиру подпоглавља Анализа стања дрвенастих биљака, Анализа стања жбунастих биљака и Анализа перена у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ евидентирано и анализирано 47

таксона - 40 дрвенастих и 7 жбунастих, као и 1 перена. Укупно је евидентирано 165 индивидуа, 131 дрво, 14 индивидуа жбуња и 10 индивидуа перена. У зони истраживања анализирано је постојеће стање флоре односно у подпоглављима су детаљно анализирана теренска истраживања, у којима су приказани инвентаризација и стање биљака.

Преглед функција зеленила, као и заступљеност и стање флоре у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ хронолошки су приказани у поглављу Дискусија. На истраживаној локацији отвореног простора за игру деце зеленило обавља све функције које предвиђа литература, а то су: социјална, образовна, рекреативна, хигијенско-микроклиматска, композиционо-естетска и архитектонско-урбанистичка. Компаративном анализом био-еколошких параметара биљака у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ издвојени су непогодни таксони за примену на отвореним просторима за игру деце, због неке од непожељних особина.

Истиче се да по бројности таксона на анализираној зеленој површини преовлађује дрвеће (85%), док су таксони жбуња присутни у проценту од 8, а перена 7. Просечна оцена декоративности дрвећа износи 3,93, жбуња 4,83 и перена 4,8, а просечна оцена виталности дрвећа је 4,16, жбуња 4,66 и перена 4,6. Евидентирано је пет таксона који имају лековита својства (*Abies alba* Mill., *Morus alba* L., *Tilia cordata* Mill., *Tilia platyphyllos* Scop. и *Tilia tomentosa* Moench) које поред здравствено-медицинске користи представљају одличан материјал за едукацију деце. Од укупно забележених 48 таксона утврђено је присуство 10 (20%) алергених таксона, 9 (19%) отровних, 3 (6%) инвазивна и 9 (19%) бодљивих таксона и таксона склоних лаком ломљењу. Због безбедности за време боравка у дворишту предшколске установе, као најефикасније решење дат је предлог за уклањање, редован мониторинг, постављање табли упозорења или изолацију таксона који на неки начин представљају опасност за децу.

Закључак потенцира значај биљног материјала у пракси Пејзажне архитектуре и хортикултуре и потврђује важност адекватног избора биљних таксона, као и функција које зеленило предшколских установа треба да поседује да би позитивно утицало на психички, физички и емоционални развој деце. Истраживање је показало да постојеће зеленило остварује све неопходне функције, а то су социјална, образовна, рекреативна, хигијенско-микроклиматска, композиционо-естетска и архитектонско-урбанистичка. Упоредном анализом евидентираних биљних таксона у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ потврђен је значај и оправданост њиховог присуства на отвореном простору предвиђеном за игру деце, као и да би уз мале измене број непожељних биљака на истраживаном подручју био сведен на минимум.

VI ЗАКЉУЧЦИ

Мастер рад се односи на функције и значај биљног материјала на отвореним просторима за игру деце, као и на присуство и стање флоре у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ у Београду. Утврђено је да је: укупан број дрвенастих биљака 47; укупан број голосеменица је 14 (13 таксона дрвећа и 1 таксон жбуња), укупан број скривеносеменица 33 (28 таксона дрвећа и 5 таксона жбуња). Анализом бројног стања од укупног броја присутних индивидуа 155, утврђено је да је 131 индивидуа дрвећа, 14 индивидуа жбуња и 10 индивидуа перена. Најзаступљенији таксон на истраженом подручју је

Prunus cerasifera Ehrh. са 18,32%. Компаративном анализом оцена виталности свих индивидуа утврђена је висока просечна оцена од 4,23 која указује на добру адаптивност свих врста условима средине истраженог локалитета. Упоредном анализом оцена декоративности свих индивидуа утврђена је нешто нижа просечна оцена од оцене виталности и износи 3,99.

Од наведеног укупног броја дрвенастих таксона заступљено је 23 таксона (алергени, отровни, инвазивни и бодљиви и склони лакој ломљењу) који се не препоручују за садњу у двориштима предшколских установа, јер поседују неку од непожељних особина. Као три веома ризична примерка (6%) који су препознати као директна опасност издвојене су две индивидуе *Thuja occidentalis* L. (бр. 130 и бр. 131) и једна индивидуа *Robinia pseudoacacia* L. (бр. 118) и дат је предлог за њихово уклањање. Потенцијалну опасност представља 49% јер поседују неку од наведених особина које нису погодне за дворишта вртића, па је препоручено ограничено коришћење делова дворишта у ком се налазе, праћење кроз одржавање, употреба заштитних елемената, као и садња нових врста око ризичних индивидуа као директна заштита.

Истраживање је показало да зеленило у дворишту вртића „Свети Сава“ на општини Чукарица у Београду, врши социјалну, образовну, рекреативну, хигијенско-микроклиматску, композиционо-естетску и архитектонско-урбанистичку функцију.

Упоредном анализом евидентираних биљака у дворишту предшколске установе „Свети Сава“ у Београду потврђен је значај њиховог присуства. Виталност и декоративност биљног материјала и адекватан избор таксона зависе од специфичних услова средине као и типа зелене површине те се њиховом избору мора пажљиво приступити. Стога приказани преглед представља полазну тачку за примену одговарајуће флоре при пројектовању и подизању зелених површина за игру деце. Крајњи резултати прегледно су дати у закључку.

Рад је писан јасним стилем, језички коректно, у складу са природом истраживања и примењеним методама. Распоред материје има логичан редослед, а техника израде је задовољавајућа.

На основу вредновања резултата рада Комисија сматра да мастер рад дипл. инж. Јоване Јаковљевић третира актуелну материју. Да су истраживања методолошки добро постављена на бази проучавања адекватних литературних научних и стручних извора и да добијени резултати оправдавају предузета истраживања. У том смислу овај мастер рад представља вредан и самосталан рад.

Имајући у виду све наведено Комисија сматра да мастер рад дипл. инж. **Јоване Јаковљевић** под насловом „**Функција и значај биљног материјала у предшколским установама**” има све потребне елементе и да се може прихватити као мастер рад.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:
1. Да ли мастер рад садржи све битне елементе и да ли је написан у складу са насловом рада: ДА
2. Недостаци мастер рада и њихов утицај на резултат истраживања: Има мањих недостатака техничке природе (словне грешке и сл.) које не утичу на квалитет рада.
VIII ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже:
- да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри одбрана

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Ђурђа Петров, ван. проф.
Шумарског факултета Универзитета у Београду

Др Надежда Стојановић, ван. проф.
Шумарског факултета Универзитета у Београду

Др Ненад Ставретовић, ред. проф.
Шумарског факултета Универзитета у Београду

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.